

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	
Évesre	12 fr.
Fél évesre	6 fr.
Negyed évesre	3 fr.
Egy órára	1 fr.

Vidékre postán küldve:

Évesre	14 fr. — kr.
Fél évesre	7 fr. — kr.
Negyed évesre	3 fr. 50 kr.
Egy órára	1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
 Nemzetellenes leveleket csak ismert kezű fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
 Hirdetések díjazás szerint.
 Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után: szám 3 kr.

Felhívás.

Az aradvárosi szabadelvű párt tagjai felkértemek, hogy holnap, szombaton, reggel 7 órakor a Zemplényi kávéház előtt gyülekezzenek, honnan a párt a választás színhelyére nagy felvonulást rendez.

A pártelnökség.

Szavazás előtt.

Arad, június 16.

Mire e sorok napvilágot látnak az ország 236 kerületében megindul a képviselő-választás. Minden aggodó, le nem nékül nézünk az eredmény elé, mely figyelemmel kísértük a választási mozgalmakat, s tudjuk, hogy a szabadelvű párt megerősödve fog kikerülni a küzdelemből. Ezért nem is tartjuk szükségesnek, hogy buzdító phrázisokat intézzünk a döntő nap előtt a választókhoz. A mi jelöltjaink phrázisok nélkül állottak a választók elé, s azok nélkül is fognak győzni.

A szabadság, egyenlőség és testvériség zászlaját mi is tennet lobogtatjuk, talán fennebben, mint egyik másik ellenzéki párt, a mely nem egy kerületben támaszkodik olyan szövetségesekre, a kiktől mi elfordulunk.

A többi ellenzéki phrázisról már számtalanszor elmondtuk észrevételeinket. Az ellenzéki ígéretek és nagymondások már értéküket veszítették a józanul gondolkodó közönség előtt. Elénk nyilatkozott ez a hangulat a jelenlegi választási mozgalmaknál. Voltak kerületek, a hol a nagy szavakkal dobálózó jelöltek a választók a faképnél hagyták.

Mi nem ígértünk sem addó-leadést, sem ingyen földet. Ellenkezőleg az állam iránti kötelesek pontos teljesítésére figyelmeztettük a népet, s a nép nem is fogja elhinni, hogy ha az ellenzék jut kormányra, akkor elengedik a hátrálékokat.

Itt a szomszéd megyében az állam képviselője azt mondta a népnek,

mely hetek óta sürgette nyilatkozásra, hogy igenis, az államnak van eladó földje, de abból csak az kap, a ki eddig is pontos fizető volt, s a kiből van némi garancia a jövőre nézve is. Mászt nem mondhatott, s most mégis rátámadnak, hogy a választókat akarta befolyásolni a kormánypárt érdekében. Talán azt kellett volna mondani, hogy maradhattok hátrálékosok örökre, s kaptok földet is, a mennyi kell!

Ugyan mi módon lehetett volna kielégíteni a t. ellenzék? Gondolkodjanak felette egy kissé, hogy nem lelkiismeretlen dolgok művelnek-e, mikor a népből jogosulatlan reményeket ébresztettek, s most azzal a phrázissal állanak elő, hogy »a koldusbot daczára se adjátok el lelketeket.«

Minek neki a koldusbot, mikor most is sokkal kedvezőbb helyzetben lenne a nép, specialiter éppen a csanádmezei telepítvényes nép, ha már rég kikérgette volna az ellenzéki igazgatókat, a kik évek óta bolondítják, s nem fizetésre biztatják. A csanádmezei telepesek minden bajának csak az ellenzéki igazgatók az okai.

De ne foglalkozunk tovább ezzel a dologgal. A választóknak módjukban van ma leszámolni azokkal az nrakkal, a kiknek a rossz tanácsai miatt esetleg bajba kerültek.

Mi is csak azt kívánjuk, hogy szavazzon kiki lelkiismerete szerint. Ha lelkiismeretere hallgat, akkor nem szavazhat azokra, a kik csak üres szavakkal halmazzák el már évek óta, s nyomukban — a nagy semmi.

Bizunk a nép józanságában s ismétéljük, hogy ügyünk diadalában nem kételkedünk. Lesz tán okunk egy pár félrevezetett kerület felett megint sajnálkozni, de az ország kerületeinek túlnyomó többsége továbbra is a szabadelvű pártot fogja bízni a haza ügyeinek intézését.

A mezőgazdasági rendtartásról szóló törvény.

A földművelés, ipar- és kereskedelmi miniszterterületen a mezőgazdasági rendtartásról javaslat dolgoztatott ki, s ezt a kereskedelmi miniszter valamennyi hatóságok

és mezőgazdasági egyesületnek azon felhívással küldi meg, hogy véleményezsük ezt. Lehető legközelebb a törvényhozás elé terjesztendő törvényjavaslatról, szeptember közepéig a miniszterterületre beküldjük. A terjedelmes, a mezei gazdálkodás minden részletére kiterjedő javaslat 13 fejezetben (110 cikkkel) beható intézkedéseket tartalmaz: 1. Általános szabályok, 2. a legeltetésről, 3. a mezei utakról, 4. az ültetvényekről, 5. a káros állatok és növények irtásáról, 6. a hasznos madarak oltalmazásáról, 7. az állattenyésztésről, 8. a gazdasági egyesületekről, 9. a gazdasági bizottságokról, 10. a közönségi (városi) gazdasági bizottságokról, s végül a törvényhatósági bizottságokról, 9. a hatóságokról, 10. a mezei rendőrökéről, 11. a mezőgazdasági kihágások és büntetésekről, 12. a kártérítési ügyekről s végül a 13-ik fejezet zárhátározatokat tartalmaz.

A kincstári telepesek érdekében Kovácsbáczán tartott értekezlet alkalmából ma mindakét helyi ellenzéki lap megtámadja Végli Aurél kincstári jószágigazgatót. Azt hisszük, e támadásokra elegendő válasz az a nyilatkozat, melyet lapunk tegnap számbában közöltünk Végli Aurél úrtól. Különböző is ez értekezlet megtartását azaz a telepes községek sürgették. Midőn a jószágigazgató ur a telepesek egy-egy és egy-egy megbízhatóságáról szólt, nem gondolt a politikára, hanem a kincstár érdekére, melyeket képviselni kötelessége. Hogy a jószágigazgató ur az értekezleten senkit sem igyekezett »bizonyos jelölt melletti vagy elleni szavazásra, vagy a szavazástól tartózkodásra bírni,« azt a jelen voltak valamennyien igazolhatják, a minthogy politikáról vagy választásról egyetlen szót sem szólt. A dologra egyelőre meg visszatérünk a választások után, a mikorra lecsillapodnak a kedélyek.

Választási naptár.

Eddig az illető körponti választmányok a következő helyeken tüntették ki a választás napját:

Június 17-ikén pénteken választanak: Gyöngyös, Pozsony, Kassa, Kolozsvár, H. M. Várad, Székelyváros, Budapest, Esztergom, Szeged, Szatmár-Nemethi, Berecz, Eger, Szamosújvár, Csenger, Hajó, Sopron, Nagyvárad, Újvidék, Pécs, Sarvas, Nyíregyháza, Doboz, Sepsiszentgyörgy, Makó, Gyulafehérvár, Miskolc, Székely-Udvarhely, Győr, Komárom, Zombor, Salgótarján, Kőrmend, Szentot, Besztercebánya, N.-Kiskülnök városok.

Ányosbánya, Alád-Fehér, Bihar, Csenger, Esztergom, Abony, Breg, Pozsony, Uszát, Borsod, Bacsod, Hunyad, Tolna, Zemplén, Jász-Nagykun, Szabolcs, Baranya, Kolozs-Torda-Aranyos, Veszprém, Vas, Bars, Ugocsa, Ung, Gömör, Hont, Komárom, Mosony, Fehér, Kisküküllő, N.-Küküllő, Szepes, Trenson, Tu-

róz, Udvarhely, Maros-Torda, Máramaros, Csik, Sáros Győr, Szolnok-Doboka, Szatmár megyék.

Június 18-ikén szombaton: Arad, Félégháza, Oláh-falu, Szabán, Pápa, Vizsna, Jászterény, Sz. Erzsébetváros, Brassó városok, Arad, Somogy, T. rva, Sopron, Temes Zala, Solyom, Szabolcs, Hármaszék, Heves Törntál, Pozsony megyék.

Június 19-ikén vasárnap: Temesvár, Verecz városok, Pest, Szabán, Brassó, Esztergom megyék.

Június 20-án hétfőn: Nagykikinda, Kézdi-Várhely, Békés, Kassa városok, Krassó-Szörény, Beszterce-Naszod, Fogaras, Liptó, megyék.

Június 21-ikén kedd: Gyula, N.-Becserek városok, Nógrád Szilágy és Hajdu megyék.

Június 22-ikén szerdán: Szabadka, Püme, Czegled, Kecskemét, Abrudiványa városok, Békés megye.

Június 23-ikén csütörtökön: B.-Csaba város.

Június 24-ikén pénteken: Hajdu-Boszörmény város.

Június 26-ikén vasárnap: Marosvásárhely város.

Szerb tüntetés ellenünk.

Arad, jun. 16.

Riszticsról általában tudva van, hogy nagy oroszbarát, sympathiái Oroszország felé vezetik, s nem valami nagy előszeretettel viseltetik monarchiánk iránt, s éppen ez oknál fogva óhajtottuk mindig, hogy Risztics a velünk intim barátságban élő Szerbia kormányára többé ne juthasson, s ugyan ezen tekintetnél fogva tartotta is távol a kormány rudjától maga Milán király. A ki, mert teljes tudatában volt a monarchiánk által Szerbiának tett fontos szolgálatok nagyságának, és mert államunk barátságát, s egyszerű-mászor már nagyon megértett támogatását ez ember kormányra hívásával kockáztatni nem akarta, nagyon szívesen engedett államkormányunk azon óhajának, hogy a szerb ügyek vezetése az osztrák magyar barát Garassanin kezében hagyassék meg.

Csak nem rég emlékeztek meg a lapok Milán király egy kalandjáról, mely állítólag befolyással lett volna Natália királyné oroszországi útjára, s már akkor kitalálta a szerb ügyek vezetését, mint akinek sikerült volna a helyzet előnyeit a maga részére kizsákmányolni, s meghívása esélyeit egyengetni, mi több, biztosítani. Mi természetesen e hirt nem vettük komolyan, mert anynyi szolgálatot tettünk már Szerbiá-

nak, sőt magának Milánnak is, hogy sem egyikről, sem másiktól nem tételezhettük fel, hogy a további jó szolgálatok útját, melynek fejében viszonzásul mi sem nem kívántunk, sem nem kaptunk semmit, maguk kívánják elzárni és ime ma megtörtént, hogy a távozó Garassanin a miniszterelnöki széken Risztics követi, az az ember, ki él-hal Oroszország barátságáért, s legalább eddig ellenségünknek mutatta magát.

Igaz ugyan, hogy alkotmányosság szempontjából a szerb királynak teljes joga van kormányra élére azt ültetni, akihez bizalma vezet, valamint az is igaz, hogy Risztics ma kormányra lépésével ujjal ama biztosító nyilatkozatot teszi, melyeket már kombinációba vételek tett, hogy t. i. nincs szándékában a külfölddel fennálló baráti viszony megzavarása, csak azt óhajtja elérni, hogy a viszonyok Oroszországgal is javíttassanak, de e nyilatkozat megnyugvást bennünk éppen nem költethet, miután köztudomású dolog, hogy az orosz kormány az ő előnyös helyzetét soha sem szokta kizsákmányolás nélkül hagyni, s a hova ő befurakodhat, ott békés egyetértésről szó sem lehet; már pedig nekünk Szerbiában olyan életérdekeink vannak, mikből feláldozni egy tapodtat sem szabad.

De Risztics nyilatkozatait nagyon sajnálatosan czáfolták meg azok a tüntetések, melyek kormányra jutásának első napján Belgrad utcáin előfordultak, s melyeknek megakadályozására éppenséggel semmit nem tett. Ha szabad volt is a szerbeknek Risztics iránti tüntetésük kifejezést adni, ha meg volt is engedhető, hogy a távozó Garassanin ellenében utcai demonstrációhoz forduljanak, semmi esetben nem volt megengedhető, hogy a tüntetés ama. monarchia ellen is irányuljon, mely megállította a Szláv-niczánál győztes bolgárokat, nem engedte őket Szerbiába bevonulni, s hatalma egész súlyával lépett közbe, hogy Szerbia a dicstelen hadjáratból ép kéz láb, minden kártérítés, s min-

Az „ARADIKÖZLÖNY“ tározója.

(Június 17.)

A mohamedán reformáció.

Azon időben, midőn Huss János megrendítette tanáival Közép-Európát, mintegy vissza akarván téríteni a süllyedt emberiséget régi, egyszerű, patriarális alakjába, lépett fel Ázsiában, a rohamosan fejlődő oszmán birodalomban szintén egy férfi, ki arra érezte magát hivatva, hogy a mohamedán világot merészégből fölrazza és ez által a Nyugat számára inkább hozzáférhetővé teszi. Ő volt a legelső, ki szembe mert szállni a Korán lelket és eszmét őő tanáival, ki le akarta rázni a billicseket, melyeket a Korán önkényileg rakott fel az őt követő nepekre. Reformátor neve Börtüküese Musztafa. Kora ifjúságától fogva, mint minden vallásalapító, vagy reformátor, felre vonult a körülötte forgó világ zajától, a magányos helyeket kereste fel, hol a szent könyveket tanulmányozgatta egybevetve a mohamedánizmus és a kereszténység alapelveit, és azokat mintegy a kor követelményei szerint igyekezett átalakítani.

Mint itjü már mystikus hírben állt a török nép közt. Gyakran megfordult Mekkában, utjában világot és embereket ismert meg, és mindent felhasznál, hogy látkörét szélesbítthesse. Egy szóval az anyagot gyűjtötte, melylyel a nagy világ előtt föllephet. Az ő idejében már az oszmánok is elterítették a Korán szorosán vett parancsaitól, a bört már ismertek, daczára a próféta tilalmának.

A mongolok által rájuk mért csapást gyorsan kiheverték, de az iszonyú polgárháború további terjeszkedésüknek egyelőre gát volt.

Az öökölő testvérháznak, mely Mohamed szultán és öcseje Muza közt folyt le, elkésredést szült, mely Muza tönkretételével sem szűnt meg teljesen. A nép áldozata lett a gőgös basaknak és a szultán ezen zavaros időben nem igen orvosolhatta az elharapozott bajokat.

Ezen időben elkeseredés mintegy előkészítette Börtüküese Musztafa útját. 1414-ben lépett át tanáival a nyilvánosságba. A Korán bár, mint szent könyvet tisztelte, de egyáltalán kárbotzta is rideg elveit, melyek az emberiséget két óriási kasztra

osztják, a hívők és hitetlenek kasztjára. Egyenesen azt állította, hogy Isten egyedül őt bízta meg, hogy a szétszórt emberiséget az óriási pusztulástól megmentsse.

Szerinte a keresztény és mohamedán vallás testvérek és mindketten egy és ugyanazon célra vannak hivatva és csak is az emberek gyarlósága okozta azt a nagy űrt, mely a két vallás közt tátog.

Őt szemelte ki tehát Isten, hogy újból egyesítse a két vallást, ledöntve a köztük felmeredő gátat.

Hiveinek meghagyá, hogy bárhol találkozzanak Jézus követőivel, azokkal mint testvérekkel bánjanak, csököljék meg egymást és világossítsák fel őket, hogy ők nem ellenségei a kereszténységnek, sőt jó barátai, hit testvérei akarnak lenni.

A mohamedánizmus és keresztény hitből oly összetételt akart alkotni a rajongó dervis, mely tökéletesen megfeleljen egy a keleti, mint a nyugati nepek hajlamainak.

Általában véve az új vallás csak is egyet hagyott meg durva keletiességeiben: a nő viszonyát a férfhoz. A nő továbbra is, mint rabszolgát adja a férfi oldalára, ki avval önkényileg bánhatik el. A soknéjséget szintén teljesen figyelmen kívül hagyá.

„Mindem, amit az emberek birnak, közös tulajdon, csak a hárem képez kivételt.“ Ez volt az új vallás alapelveinek legfontosabbja.

A szegénységet mint erényt tüntette fel, és fentebbi elve folytán a gazdagságot mintegy el akarta törölni, mint fötényezőjét az emberek közti viszálykodásnak.

A reformátor hatalmas támasza talált Bedreddin Mahmud bölcsességben, ki már évek óta ette a számtalanszer kenyért Nicáában. miután kísérlete, hogy Muszát helyezze az oszmán trónra, nem sikerült.

Ezen férfi, ki tudományos műveivel maradandó emléket állított magának, nagy befolyást gyakorolt kezdetől fogva Börtüküese Musztafára.

Sikerült a reformáció számára még egy nevezetes férjűt megnyerni, Kemali Hudbin áttért zsidó személyében, ki szintén burzso apostola lón az elvekek. Ezen három férfi képezte a hitújítás gyujtóit.

A Styarios hegyen gyűjtő össze a hívőket Musztafa és ott magyarázta nekik az új vallás tanait, melyek az általános elkésredés folytan visszhangra találtak a nép ajkán és csakhamar mely gyökeret vertek benne. A Lép előtt mint annak atyja, de egy-

szersmind ura, lépett fel. — A nép örömmel fogadta őt és mindkétüknek és bizalma jelölül „Dede Szultán“ nével ruházta fel.

Ellenhatásra mindjárt eleinte számított a reformátor és azért hűveinek köteleességévé tette, hogy az új elveket szükség esetén fegyverrel terjesszék.

A vallásalapító ezéja nem csak az volt, hogy a törökök nyerje meg elveinek, hanem azokat Európába is át akarta ültetni. Mindenek előtt a kis-ázsiai partokon lakó görögöket igyekezett megnyerni. Terítő több helyütt sikerrel is jártak el. Az elnyomatott népesség megváltoztatta Börtüküese Musztafában.

A Cibiosz szigetére küldött tőrökök aratnak legnagyobbat sikert. A metropolita szívesen fogadta őket és ajándékokat küldve a reformátornak, arval biztató őt, hogy az egész szigetentéren rövid idő alatt az ő tanait fogja követni.

Egész Kis-Ázsia pezsgett-forrt. A hívők száma mindinkább szaporodott. Ha gátat nem vetnek terjedésnek, végpusztulással fenyegeti az ő mohamedán világot az új vallás.

Mohamed szultán elejétől kezdve figyelemmel kísérte a vallásos mozgalmat, azonban nagyobbn nevezetességet nem tulajdonított annak, nem lépett fel mindjárt ellene. Ennek oka még az is volt, hogy nagyon el volt foglaltva a testvérháború által sokat zaklatott birodalom ügyszervezésével.

Azonban kevés idő múlva tapasztalta, hogy a megindult reformáció sokkal nagyobb arányokat ölt, mint a milyeket ő saját tekintélye lealacsonyítása nélkül megértethetne.

Igen rövid idő alatt 10,000 fegyverforgató férfi gyülekezett Börtüküese zászlai alá.

Ekkor az erejében elbizakodottá lett reformátor Bedreddin Mahmud tanácsára egész nyíltan fölállt követeléseivel a szultán ellen. Kimondá: hogy a szultán ezenel nem viselje, ugy az egyházi, mint a világi fömöltságot, hanem mondjon le az előbbiről Börtüküese Musztafa előnyére. Ez döntő lépés volt Musztafától.

Mohamed, ki ezen követelések által nemcsak megrövidítve, hanem lealacsonyítva érezte magát, elhatározta, hogy veget vet az elbizakodott férfi hatalmának.

Erdélyesen lépett fel az új vallásalapító ellen. A Szaruchani helytartónak Szizman szerb királyinak kiadta a parancsot, hogy késedelem nélkül nyomuljon 6000 főnyi serege ellen a hitelhagyottak területére.

Többnyire szerbekből állt ezen sereg, kik a szultán hadseregének zöméhez szolgáltattak azon időben jelentékeny anyagot.

De a hadjárat nem volt olyan könnyű, mint a szultán azt előre gondolta. Az új vallás hívei hősiösen védtek magukat.

A Styarios hegy szakadéka biztos menedéket nyújtottak a megtámadottak számára és egy mely völgybe esálván a kiküldött hadat, minden oldalról előrohantak és a szép sereget csaknem az utolsó szál emberig elpusztították. A szerb királyfi is a csatáron maradt. Kortársai az isteni vézetet látják szomorú végében, mivel elhagyta vallását és az ellenség szolgálatába szegődött.

Ezen győzelem fokozta még a lelkesedést a hívők seregében. Most már Mustafa Bedreddinle egyetemben elhatározta, hogy a vallást nem is igyekeznek továbbra a szultán kegyeibe ajánlani, hanem saját egészként lépnek fel, mivel a szultántól, ily előzmények után, nehezen várhattak jót.

Sőt, hogy lehető legtökéletesebb legyen a szakadás az új és ő-hítők közt, Musztafa még más ruhákat is szabott híveinek. A turbánt is leoldták fejükről. Ruházatuk általában véve inkább közelített meg az akkori keresztény, mint mohamedán viseletet.

Musztafa azonban lassankint csak is árnyképpé vált a mozgalomnak. Bár minden az ő nevében történt, mert az ő nevet hangoztatva terjeszték a hívők az új elveket, de s lelek, melyben a hatalom összpontosult, Bedreddin volt. A rajongó Musztafa ugyszóval rajba lett eszméjének. Mig ő új, meg új javításokat akart életbe hozni, addig Bedreddin a hatalmat lassankint magához ragadta és az elmerült reformátort csak is eszköznek tekinté.

A dervisek vadul fanatizáltak ajtatos híveiket. A fényes győzelem különben is újabb csapatokat készített az átpártolásra, többnyire a szultán uralma ellen elkeseredett lakosokból, kiknek minden reménye az új szektába volt helyezve.

Igy megokosodva rendes letelepítési helyről is gondoskodtak a reformáció vezetői. A Styarios hegy melletti Karaburunt megerősítették és ezen gyorsan emelkedett várost tették vallásuk székhelyévé.

A mozgalom mind nagyobb mérvet öltött, ugy, hogy a szultán már nagyon komolyan belátta a veszélyt, mely egész hatalmát fenyegette. Gyors intézkedés által akarta tehát elnyomni a lázadást. Ali bég, az új Szaruchani kormányzó rendelgetett a felkelés ellen. Serege jóval nagyobb volt, mint az új hité és a szultán legvitézebb katonáiból volt

összeválogatva A szakadérok iméő előbbi terükhöz híven a hegyek közti csatlak őket és ottan óriási szikladarabokat görgettek rájuk és így tönkrevették az egész szép hadat. Midőn a zavar tetőpontját érte el, akkor ők maguk is lerohantak szikláikról és a megmaradtakat felkoczolták, ugy hogy az egész szép hadból csak egy-két harcász menekült el a közelfekvő Magnesia. A vezér Ali bég is a futásban talált menedéket, azonban nem sokkal élte túl gyalázatát.

A szultán büntetésül fejét vétette. Most már az újítók nem védeimi, hanem támadó állást akartak elfoglalni a szultánnal szemben, ki már kétségbeesett hatalmának további fenntarthatósága felett. Legderekből hadait vonta most a küzdterre a felbőszült szultán. Széles birodalmának minden részéből kirendel az ő vallás legfanatikusabb híveit, kik már most e hadjáratot szent hadjáratnak tekinték, mivel a vallás elleneit volt eltörölendő.

A szultán legifjabb fia, az alig tizenkét éves Munad is jelentékeny haderőt állított ki a csatásikra. A fővezérséget a nagyvezér Bajazid viselte.

Ismerve az újítók eselét, nem esalatta be seregét a mely völgyekbe, hanem mindig a magasabb pontokat szállotta meg és nyomrólyomra verte vissza a felkelők csapatit, kik kétségbeesetten védtek minden talpalatnyi földet. De a túlnyomó erő győzött. Nehány napi sikertelen ellenállás után a reformátorok serege iszonyuan meztogyva, vissza lett vetve a Styarios hegy melletti épült székvárosba.

Mohamed emberei körülverték azt. A bennszorultak víztől védtek magukat, de hiába. A nagyvezér egy rohamot véresen visszavert és a menekülők után beágtatott a városba, mielőtt a védők a bejárásit eltorlaszolták volna. A szultán emberei nem kíméltek senkit sem. Egy végső ellenállási kísérletet hajmerezőtt kegyetlenséggel visszavertek és mindent, a mi utójukba került, kardérel hánytak. Ifjak, nők és gyermekek vértől párolgott a város, midőn a nagyvezér seregével bevonult. A falakat leromboltatta.

Mustafa még az utolsó perczben sem adta meg magát.

De végtére foglyul esett. Diadalmenettel vitték Ephesusba, a szerencsétlenül járt reformátort. A lerombolt és kiraboló várost pedig felgyujtották.

Bedreddin egy kis csapatall elmenekült az általános messzárlástól, Musztafa belé helyezé minden reményét.

A fogoly reformátort iszonyu kínzások által akarták elveinek visszavonására bírni. Ő

den legkisebb hadi költség nélkül ki-
menekednek.

Ha Risztics úgy képzei az oro-
szokkal való jó viszony helyre állítá-
sát, hogy nyakunkra zudítja az elé-
gedetlenekeket azért, mert a kétségbe-
esés pillanatában hátat fedeztek, nem
engedtük porba taposni, teljesen meg-
alázni; — azért, mert a bolgár-orosz
viszonyok elmérgesedése alkalmával,
midőn a háború kitörése már-már bi-
zonyosnak látszott, az orosz invasio
ellenében is megvédelmeztük, akkor
nyugon jó lesz ami külügyi kormá-
nyunknak is megfontolni, hogy az
ily hálátlan és kalandor politika elle-
nében nem volna-e tanácsos olyan
rendszerbe nyulni, melyek a
tüntések ismétlődése ellen kellő bizto-
sítékot nyújtanának?

De Milán király is fontolóra ve-
heti a dolgot, vajlon dinastiája érde-
kében az áll-e inkább, ha az eddigi
ösvényen haladva monarchiánk barátsá-
gát keresi, vagy ettől az élvezett
szolgálatok után elfordulva olyan utra
tér, melyen monarchiánk barátságát,
hatalmas támogatását lesz kénytelen
feláldozni.

Volt idő, s még nem is nagyon
rég, a midőn a henczergő Szerbia
elégteletül kénytelen volt megkövetni
minket, azóta többször felmerült Mi-
lán elűzetésének, Szerbia annectálásá-
nak kérdése, de mind e bajtól ál-
lamunk barátsága, s a magyar nem-
zet meleg rokonszenve megmentették
Milánt és országát. Tőlük függ, hogy
e jó akarat részükre a jövőben is biz-
tosítva legyen.

K.

LEGUJABB POSTA.

A szerb miniszterválsággal
foglalkoznak az összes német lapok, a nélkül
azonban, hogy magát az eseményt tulbecsül-
nék. Általában az a vélemény, hogy Orosz-
országnak megjavult viszonyai a közép-európai
hatalmakkal szemben, Riszticsnek korlátokat
fognak szabni. A „Vossische Zeitung” azt
hiszi, hogy Risztics alig fogja kártyáit egy-
szerre feltárni. A „Kreuzzeitung” rejtélyesen
utal arra, hogy különféle körülmények érlel-
ték meg Milán királyban a miniszterium vál-
toztatást.

A szeszadótörvényt a német bi-
rodalmi gyűlés majdnem teljesen, a bizottsági
indítrányok szerint második olvasásban befe-
jezte és javaslatot fogadott el, mely szerint az
utólagos megadóztatásnál az adómentes szesz-
mennyiség a vendéglők és kereskedőknl 40
liter, másoknál pedig 10 liter.

**Grévy elnök lemondási szán-
doka.** A „Pol. Corr.” párisi levelezője me-
gerősíti azon hírt, hogy a politikai körökben
mind jobban foglalkoznak Grévy elnök visz-
szalépülésének eshetőségével. Grévy ez elhatá-

azonban állhatatosan megmaradt azok mellett,
az embertelen kizsákolás egy jaj szót se bir-
tak belőle kieszkölni, szomorú mosolyra nézte
hőhérait. Vegül a boldogtalant keresztire fe-
sáitve egy teve hátán hurcolták végig Ephi-
esusban. A népség még kövekkel dobálta a
kínlódot. Fájdalmait névesen tűrte és e te-
kintetben is nagyon hasonlít szintén szeren-
csésül véget ért kortársára, Huss Jánosra.
Utolsó szavai voltak: „Oh Szultán térj meg
broadmaddal együtt!” Az Ephesusban re-
főződik hívek kétségbeesetten rohantak el
rejtekeikből, próbálták halálküszömlére és ott
koncoltattak fel a hadokló mester szemelátá-
ra, míg végre ő is kimúlt.

A nép nem bírte el, hogy oly diós
férfi mint Musztafa volt, ily nemtelen véget
érjen, és ezért különböző regék támadtak ha-
lála felől.

Szemtanuk állították, hogy Musztafa ele-
ven szállt az égbe, mások pedig, hogy el-
menekült az általános öldöklésből és az erdők
rejtekeibe vonulva gyűjt erő újabb fellépésre.
Egy görög anachoréta állítása szerint aszté-
ként a tenger habjaiból előmerülve hozza siet,
hogy a vallásos szertartásokat együttesen vé-
gezzék.

A főserg eltiprása után Bajazid pász
Kemali Huddin, az áttért zsidó ellen vezette
hadát. Ez körülbelül 3000 fős seregével
Magnésia mellett táborozott. A város ük-
zetben az új tanok hívei csaknem mind el-
hulltak, köztük maga a vezér is.

A második sereget is szétverte, a nagy-
vezér Európába sietett, hogy a harmadik re-
formátort is megbüntesse.

Bedreddin híveivel eleinte Iszfendiárnál
Kasztemuniban talált menedéket, onnan pe-
dig — utközben az új vallás tanait hirdető
és tértve a népséget — Mirsese oláh vajdá-
hoz sietett, ki őt igen szívesen fogadta, re-
mélvén, hogy segélyével Mohammed igáját
terjeszthetné.

A Balkán rengetegeiben ütötte fel ta-
nyáját a szövetség utolsó tagja, ott várva,
míg hada újból annyira megerősödik, hogy
támadólag fellépessen. Azonban Bajazid fel-
verte őt nyugalmából és Szeres mellett ütke-
zetre kényszerítte. Az újított fegyverét újból
nem pártolta a szerencse. Az utolsó emberig
lehaszaboltatták és a foglyul esett vezért Ba-
jazid kivégeztette, nem névze annak a jogtu-
domány körül szerzett jelentékeny érdemeit.
Ezzel a borzalmas irtó háború véget ért.

Igy nyomtatott el az alig csirájában lévő
nagy eszme, mely, ha teljesen kifejlődik,
egész átalakítja a misztikus keletet és egybe-
olvasztja minden tekintetben a művelt Nyu-
gattal.

rozását családi kellemetlenségek, főleg pedig
a vejevel, Wilsonnal való surlódások idézték
elő. Utódjának kérdése már is élénk megbe-
szélés tárgyát képezi s az elnöki székre csak-
nem kizáróan Freycinet és Jules Ferry van-
nak kilátásba véve. Ferryre nézve különös
előny gyanánt emelik ki, hogy nagyobb aka-
ratereje van mint Freycinetnek arra, hogy
fentartsa a társadalmi rendet és féken tartsa
a radicalismust. Ha megvalósul az a hír,
hogy a senatus azon három csoportja, mely
tudvalevőleg Boulanger ellen foglalt állást,
Ferry jelöltséget támogatja, úgy Ferrynek
nagy kilátásai vannak az elnökségre. Ferry
mellett szól az is, hogy alatta a Németor-
szággal való viszony zavartalan volt; a békés
állapotokat pedig Franciaországban is általán-
osan óhajtják.

TÁVIRAT.

— Jókai és Klapka Csabán. —

Csaba, június 10. (Az „Aradi Köz-
löny” eredeti távirata.) Jókai Mór és
Klapka tábornok Szemere Attilá-
val, az orosházi szabadelvűpárt jelöltjével
ma délután Budapestről városunkba érkezett. Oro-
szárról küldöttég utazott fel eléjük egész
Budapestig. A pályaudvaron az orosházi és
csabai szabadelvű pártok nagy küldöttségei
és ezekre menő közönség várta az érkező
vonatot és viharos éljenzéssel üdvözölte a ki-
váló vendégeket, midőn a peronra léptek.
Fiatal leányok gyönyörű virágcsokrokat nyuj-
tottak át, majd Haan Lajos ev. lelkes és
csabai közönség nevében egy lelkes üdvözlő
beszédet mondott. Jókai felelt leirhatat-
lan hatást keltve szavaival, midőn mondá,
hogy Klapka, a ki már Komáromnál
oly fennem lobogtatta a zászlót, most is el-
hozta ezt velük: a szabadelvűség zászlóját.
Rövid időzést után a kintnő vendégek tovább
utaztak Orosháza felé.

„ARADI KÖZLÖNY”

(megjelen mindennap.)

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hórva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy órá	1 „ — „

Videkre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy órá	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legelőz-
szerűbben posta-utalvánnyal, mielőbb bekü-
deni, hogy a lap pontos expedícióját fenntar-
dás nélkül teljesíthessék.

Arad, 1887. június 10. napján.

Az „Aradi Közlöny”

szerkesztője és kiadóhivatala.

Ez a legelső vallási reform-mozgalom az
Ozmán birodalomban. Hosszu négy századon
át pihent a vallásújítás eszméje, míg nem a
jelen század elején a vahabíták mozgalma
megindult. Azonban ezek jelentősége koránt-
sem vetekedhetik az előbbiekével.

Ha a XV. század mohammedánizmus
elfogadja az újítók korszerű elveit, a most
roszkadó ozmán birodalom helyét elérő
örökké ifjú állam foglalná el, mely ugy mű-
veltségre, mint felvilágosodásra nézve méltán
vetekedhetne a modern nyugattal.

Berkes Rezső.

Gérard házassága.

[23. Folyt.] Regény.

Irtá: André Theuriet.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Másnap hajnalban lassan oszladni kez-
dett az ólomslujt álom, mely Mariust tizen-
nyolc óra hosszágú az ágyhoz szögezte. A
költsé kizsáradt torokkal és nehéz fejjel ébredt
föl és észrevette, hogy ágya nincs lebontva
és ő ruhástul fekszik rajta. Megdörzsölte szem-
eit, kinyitotta az ablakot és fejét hideg
vízbe mártotta és mintha mindez az értelmét
eddig elhomályosító borgözekek egyszerre el-
párolgottatna volna, emlékezte ismét visszatért.
Egyszerre maga előtt látta ravasz nevetűt
két asztaltársát, a csalékony, hagymásdó-
borral csordultig töltött poharakat, Grandif
asszony sajtóságos pillantását és visszaemlé-
kezett ama különös módra is, melylyel a tár-
salgast Gérard szerelmi ügyeire vitték. Hideg
borzadály futott rajta végig. — „Milyen
marha vagyok én,” szölt és egy hatalmas
ökölcsapást mért saját fejére, „bizonyosan
ostobaságot fecsegtem!”

Rögön fölkérete nővérét a műteremben,
a hol eszetjének és festékdobozainak beszo-
mozgatásával foglalkozott. Marius teljesen le-
verten lépett be. „Szegény Ilka,” kezdé
halkan, „tegnap leittam magamat, mint egy
diák és nagyon félek, hogy a kelletnél töb-
bet kotyogtam.” — Erre elbeszélte a regge-
linél történeteket. Minél tovább beszélt, annál
élénkebb lett emlékező tehetősége és annál
világosabb lett megbecsülatatlan tréfája.

Ilka kezét nyujtotta neki.
„Igen, Marius,” szölt szeliden, „te tulsá-
gos sokat beszéltél és e miatt mindnyájunk-
nak kell szenvedni.” Azután elmondta neki az
ördög földjén bekövetkezett eseményt és
Grandif asszony eljárását.

NAPTÁR.

Június 17. Péntek. Róm. cath. naptár: Rajner
Adolf hv. Prot. naptár: Folkmar, Marzel. Görög
orosz naptár: (Június 5.) Dorotheus. Nap két 4 óra 2
perczkor. Nap nyugszik 8 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Az aradvárosi szabadelvű párt
irodája a »Három Királyhoz«
címmel fogadóban van s egész nap
nyitva áll.

— A szabadelvűpárt jegyzői kara
felkérte, hogy f. hó 18-án, szomban
reggel 8 órakor a pártirodában
megjelenni sziveskedjék a választási
teendők vezetésére.

— A holnapi választás alkalmából a
főkapitányság egy hirdetményt bocsájított ki,
melyben figyelmezteti a szüléket és gondno-
kat, hogy gyermekeiket, az iparosokat és
kereskedőket, hogy tanonczaikat a választás
napján az utcákon való járkálástól távol tar-
tsák, nehogy az esetleges tolongás alkalmával
valami baj vagy szerencsétlenség forduljon
elő. Megjegyezzük még e helyen, hogy a
választás napján a rendőr tisztviselők vörös-
kék karszalagot fognak viselni.

— Phylloxera-zárlat. A földmívelés-
ipar- és kereskedelemügyi miniszter az összes
hazai törvényhatóságokhoz egy körrendeletet
intéztet, melyben az 1886. év végegi phyllo-
xera által inficiált helyeknek új phylloxera
zárlati csoportokba való osztását közli. E be-
osztás szerint Arad megye a XXI-ik vilá-
gosi zárlati csoportba esik és pedig Galsa,
Györök, Kurin, Kovaszincz, Mènes, O-Világos
és O-Paulis községekkel.

— Katonáság a megyei választásoknál.
Arad megye választási székelyeire a rend és
a választási szabadság biztosítása végett Pécs-
kára és Szent-Annára egy-egy fél század lo-
vasság, Kiejenő, Borosjenő és Pankotára egy-
egy század gyalogság s Borosjenőre és mellett
a helyben állomásozó honvédszázalój egy szá-
kazsa, Radnára és Józshelyre pedig 40—40
főnyi csendőrségi csapat rendeltettek ki s e
segédletek a választás előtti napon, vagyis ma
vonnak ki.

— Esküdtzéki tárgyalás. Igen érde-
kes sajtóperben hozott tegnap ítéletet az
aradi esküdtzések. Egy törvényszéki bíró a
vádlo és egy községi jegyző a vádlót. Ez
utóbbi egy cikkben megtámadta Miskovics
b. gyulai törvényszéki bírót, azt állít-
va róla, hogy a temes-torontali árvizvezély
alkalmával 1886-ban a hírhedtült vált gázát-
vágásra ő buzdította és izgatta a népet. E
cikk alapján keletkezett a sajtóper. Az eskü-
dtzések előtt két jeles ügyvéd mérkőzött
meg, Kreszties Dóme mint vádló és
Mülel Lajos dr. mint védő. A verdíct
Végh Károly jegyző felmentette. A tárg-
yalás lefolyásáról törvényszéki rovatunkban
részletes tudósítást közlünk.

— Az aradi arucsarnok építkezési mun-
kálati közben — mint említettük az — Asztal-
os-uteza 8-ik számú házból a kiköltözés ha-

tóságilag elrendeltetett, miután a lebontás alatt
álló szomszédos épület a szintén rozoga házat
összedőléssel fenyegette. Most azonban a le-
bontott ház már alá van építve és a megel-
tett rendőrhatalmái vizsgálat alapján az ismét
beköltözés megengedtetett.

— Az ügyvédi kamarából. Az aradi
Ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Pá-
lyay Andor radnai ügyvéd, — ki egyszer-
miad a korábban elhunyt Érczy János
ügyvéd irodájára gondnokul volt kirendelve —
elhalálózása folytán, a kamara lajstromából ki-
töröltetett és ugy ő, valamint Érczy János
ügyvéd irodájára is dr. Pap János rad-
nai ügyvéd rendeltetett ki gondnokul.

— A választás Csanádmegyében ma ejte-
tik meg. A megye három képviselőt küld az
országgyűlésre s eddig a következő jelöltek ál-
lanak egymással szemben: Makón J u s t h
Gyula függetlenségi és Széll György anti-
semita, a nagylaki kerületben Széll Ákos
szabadelvű párti és Bekker János függet-
lenségi. A battonyai kerületben három jelölt
is van és pedig W a s m e r Adolf báró sza-
badelvűpárti, Glatz Antal mérsékelt ellen-
zéki és M t l e k Lajos dr. függetlenségi. E
kerületben a választás ugyan nem lesz érde-
telen, de eredménye minden kétségen felül
áll, a mennyiben W a s m e r báró, a szabad-
elvű párt kitűnő jelöltje nagy többséggel lesz
megválasztva.

— Az aradi kir. törvényszék büntügyi
osztálya ma délelőtti több érdekes büntvényben
tart vétérgyalást.

— A képviselőválasztások és távirat.
A képviselőválasztások alkalmával a távirat-
vonalok Arad megyében is minden választási
székelyen a választás napján s a választás
előtti és utáni napon teljes éjjel-nappali szol-
gálatot fognak a távirati igazgatóság rende-
lete folytán tartani.

— Nyári multság Nagy-Halmagyon. A
nagyhalmagyi fiatalosok f. hó 12-én rendkívül
sikertűl nyári multságot rendezett, mely jó-
kedv és kedélyes festelenség tekintetében
valóban páratlan eredményt tüntetett fel. A
válogatott társaság a kora reggeli órákig
együtt mulatott. A négyeseket husz pár tán-
czolta. A jelenvolt hölgyek névsorát a követ-
kezőkben közli velünk tudósítónk: Balás Gá-
borné, Horvát Gézné, Moldován Györgyné,
Skopory Józsefné, Rácz Gusztávné, Hersko-
vics Illésné, Csája Nándorné, Klein Ignáczné,
Farkas Gyuláné, Scheer Eduárdné, Kosztina
Jánosné, Engel Adolfné, Kozma Temiáné,
Lóvinger Farkasné; továbbá: Moldován Paula,
Horvát Johanna, Zsula Viktoria, Kosztina
Roza, Zsula Nina, Engel Katica, Herscho-
vics Fáni, Kozma Leonora, Lóvy Leonora,
Lóvinger Viktoria stb.

— A pártok állása. Nem arról akarunk
írni, hogy a holnap megejtendő képviselővá-
lasztás alkalmával hogy állanak a pártok, ha-
nem hogy hol állanak. A központi választás-
mány határozata szerint ugyanis a szabad-
elvű párt gyűlékezési helye a városház és a
pénzügyi palota közötti utcában lesz s a be-
járat: szavazóhelyisége a városházának ez
utczára néző kapuján fog történni. A függet-
lenségi párt a városháza előtti téren foglal
állást s a városháza főbejáratán át megy
szavazni.

— Mégis új butorokat kap az aradi adó-
hivatal. Nemrég F e j e r Miklós miniszteri

gyok arra érdemes, hogy lábaidnak a porát
csokoljam; azonban úgy is mindegy, ha csak
akarnál. . . .

A leány szilárd tekintettel szakitotta őt
félbe: „Tedd, a mit mondok, hajj magamra
és a reggelinél ne szöj semmit!”

Marius távozott; Ilka feltette kalapját
és egy félreeső utcán a templomba osont.
Nem tartozott az ájtatoskodók közé, de meg-
volt a maga vallása telve gyermekek baboná-
val és mely érzessel. Egy gyertyát gyujta-
tot, melyet a sekrestyes a háromágú gyer-
tyatartóra szurt, melyben két gyertyamarad-
vány kialvóban volt; ezután egy félreeső zug-
ban letérdelt és áhitatosan imádkozott, „Is-
tenem engedj, hogy távozasom elegendő
bűnhődés legyen; engedj, hogy hibémért
egyedül én szenvedjek!” Nem merete hozzá
tenni: „Eszközd ki, hogy Gérard el ne
feledjen!” — de e kívánság lelke mélyéből
szóvódott imádságába.

Midőn fejét ismét fölemelte, az öreg
templom a szokottnál is hidegebbnek és ko-
morabbnak tűnt föl előtte. A keresztet két
lator közt fűző Krisztus oly szivrepesztően
fájdalmas kifejezéssel bírt és a fekete má-
rvány halál, melyet egy régi lotharingiai mű-
vész készített, fenyegetőleg nyujtá felé a ho-
mokortár. Hideg borzadály futott rajta végig
és egészen megdermedve hagyta el a templom-
lát. Azon pillanatban, mikor a városi
fogház sarkánál befordult, egyszerre szemközti
találta magát Frank Finocellé. A pupos látta
ő a templomba menni és lesett kijövetelére.
„Csak egy pár szót akarnék önrel szólni,”
mondá Frank, mielőtt a leány kikerülhetne
volt őt; „habár ajtót mutattam, nem ha-
ragozom önre és nincs nálam megbizha-
tób barátja. . . .

Ilka sietteté lépteit anélkül, hogy vála-
szolna, de a pupos nem tágitott.
„Nos,” mondá, „amit megjósoltam, nem
sokáig várattot magara. . . . Most pellenégre
van állítva, az egész városban csak önrel be-
szélnék; én a magam részéről az egész men-
demondából nem hiszek semmit, bizonyíték
erre az, hogy kérésemet most megújított. . . .
Akarja-e kezét nyujtani cserében nemvémért? . . .
A harag pirja borítá el ilka homlokát. A
botrányság igen nagyknak kellett lenni,
hogy Finocell felbátoritva érezte magát e sértő
ajánlat megtételére. . . .

„Sokkal alacsonyabb lelkülete van, mint
a minőt önben föltételeztam,” válaszolt a
leány megbortránkozva.

„Ez önnek igen szívós reményesége!”
viszonzá Frank, „Még a tegnap történtek után
is számít arra, hogy Seigneulleis urhoz férjhez
megy?”

tanácsos Aradon járt és V é g h Aurél jószá-
gátvalólag meglátogatta az aradi kir. adóhi-
vatál új hivatali helyiségét és személyesen
meggyőződött azon hiányról, melytől az iró-
dai butorzatnál olyan felűnő. F e j e r Mik-
lós megígérte, hogy lépéseket fog tenni, hogy
az adóhivatal mielőbb új butorzatot kapjon.

— Az újradí országos vásár. Az aradi
kereskedelmi és iparkamara hozzá több oldal-
ról érkezett meg keresések folytán ezenell
tudatja, hogy az új aradi nyári vásár folyó
évi július hó 1-én pénteken
veszi kezdetét a eltartugyan-
azon hó 7-ig. Az újradí országos vásár
egyike szokott lenni s leglátogatottabbknak,
s bizonyon az lesz az idén is.

— Sensatiós jelenet képezte beszéd-
tárgyat tegnap Aradon. A főtéren történt,
hogy egy előkelő aradi ur estávia, egyszerre
csak azon veszi észre magát, hogy egy má-
sik ur nyakon ragadja. Ennek aztán az lett a
gyors befejezése, hogy az előkelő ur egyálta-
lán nem tudva mire vélni a dolgot, egy esat-
tanos nyilatkozattal szabadult meg a másik
urtól, a következő perczben azonban fájdal-
magan kiáltott fel, midőn az illetőben egy-
igen jó vidéki barátját ősmerte fel, ki üd-
völéséért kapolta őt át. A harmadik percz-
ben aztán már együtt szidták a városi ható-
ságot, a mely nem törődik előlgy arval
hogy a főtéren uton napok óta oly hatalmas
porréteg gyűlt egybe, melyet minden jövő
menő kocsi egész az asphalgit ver fel olyan
sűrű csokolyagban, hogy a járó-kelők időn-
kint csakugyan teljesen elvesztik látó képes-
ségüket.

— Az E. M. K. E. és a választások.
Az erdélyi magyar köznevelődési egye-
sület alábbi kérelmet intézte az összes párt-
és választási elnökökhöz: „A legszentebb pol-
gári jog gyakorlása pillanatában az E. M. K.
E. ügye nevében, Erdély nevében kinyujtuk
kérdő kezünket. Együtt van e napokban ker-
letlenkint az egész nemzet; hallgassa meg
kérésünket a nemzet. Hallgassa meg, mink
van s minknek kellene lennie. A képviselő-
választás győzelmi örömbankejtjein, vagy a
válasz bucsuvasorain, a választási összevete-
lek alkalmával egy szót értünk s fillerekből
észevételül százezrek jöhönek össze a ha-
zában! E szót kérjük öntől, uram! A visz-
szahozhatatlan pillanat megragadását. Es ál-
ni földi fogja érte az a templom és iskola né-
küli sok 100 község szétszórt magyarsága,
melynek megmentése minden igaz hársuának
pártkülönbség nélkül szent tiszte és édes fel-
adata. Legyen úgy! Fogadja ismételt leg-
bensőbb kérelmünket, kik vagyunk az igaz.
választmány nevében Kolozsvárt, június hó
1887. hazaifas szolgái: gróf Bethlen Gábor,
elnök. Sándor József, titkár.”

— Részedett buzatermelők. Tegnap dé-
lőtt Aradon a buzaterem nagy izgatottságot
keletett két hajhász magvaslelete, kik oda
mentek K r u t z Tódor és B e n Juon szem-
lái földmivesek szekeréhez és a szekereken
levő buzát megvették egy bizonyos kialakított
összegért. A földmivesektől a gabonát fel-
mértve atvették és mikor fizetésre került
a dolog, nem akarták a kialakított teljes össze-
get kifizetni, hanem levontak a két buza ár-
ból n y o l c forintot. A két szegény pa-
raszt földmives hiába könyörgött a két haj-
hasznak, hogy fizesse ki a buza értékét, de
ezek semmit sem hajtottak a földmivesek
kérdésére s szépen megurottak a piszáról. A
földmivesek a rendőrséghez mentek panaszra.

„Uram, én arra számítok, hogy ma este
a várost elhagyom és a válásnál utolsó ke-
llemetlenségem az, hogy önt meglátjam és
beszéltem vele!” A leány fölemelte fejét, a
kis puposra megvető, lesújtó pillantást vetett
és bement házukba.

Keggelinél Marius fülébe sugta: „A ko-
cai ma este nyolc órára van rendelve.”

Filkérkezett a pillanat, hogy a hallga-
tást megtörje és Ilka szíve hevesen dobogott;
nem bírta magát reá szánni, hogy az őt
nyugtalanul és agórdva néző Laheyard urral
elhatározást közzölje.

„Mindjárt meg fogom mondani,” mon-
dogta magában és egyre halogatta a rette-
gett pillanatot.

Vége, midőn már épen az asztaltól föl
akartak kelni, halk, reszkető hangon mondó:
„Kedves atyám, tudod, hogy Le Mancel asz-
szony a hozzá való visszamenetelemet kívánja,
éretten megfontolom ajánlatát és elhatáro-
tam, hogy azt elfogdom.”

Laheyard ur elhalványodott és felesége
tátozt szíjjal maradt állva.

„Mihelyt lehet elutazom,” folytató Ilka,
„fivéremmel közöltem okaimat és ő azokat
helyeselte; nemde, Marius?”

A keltő beleegyezésének jeléül néhány
érbetetlen szót mondott és nem tudván más-
ként zavart palástolni, elkezdte pipáját tömni.

„Mi, micsoda!” hebegte az öreg tanító,
„majd megállunk. . . . hisz nem aistós.”

„Az embernek föl kell használni Le
Mancel asszony jó hangulatát és azt hiszem,
hogy ma este elutazom.”

„Az elutazom” szónál Tóni és Benjámin,
a kik Ilkát szenvedélyesen szerették, könykre
fakadtak és belecimpeszkedtek.

„Hiszen ez tisztára bolond,” szölt Lahe-
yard asszony elképedve; „ma este! hová gon-
dolsz? Fehérenemud meg nincs rendben, bő-
rönddön nincs becsomagolva!”

„Kérlek! a szükségesekeket már becsoma-
goltam; a többit később majd utánam küld-
getem.”

„Ilyet még soha sem hallottam,” folytató
Laheyardné, „ilyen szézeleied is csak neked
leshetnek. . . . Mit fognak az emberek mon-
dani, ha ily hirtelen elutazol, mintha valami
büntényt követél volna el?”

„Az emberek mondják, a mit akar-
nak,” viszonzá Ilka kurtán, „nem vagyok ah-
hoz szokva, hogy az emberek véleményével
törődjem.”

Laheyard ur hallgatott; kézen fogta
leányát és kivezette a kertbe.

(Folytatás következik.)

